

Νεοελληνικός Πολιτισμός

Ενότητα 10: Η Ελλάδα στο κατώφλι του 21^{ου} αιώνα:
Κρίσεις και διαμάχες (σύνοψη-συμπεράσματα)

Γρηγόρης Πασχαλίδης, Αναπληρωτής Καθηγητής
Τμήμα Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ
Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Η Ελλάδα στο κατώφλι του 21^{ου} αιώνα: Κρίσεις και διαμάχες (σύνοψη-συμπεράσματα)

Το ζήτημα της νεωτερικότητας

- Είναι σημαντικό να ανά-στοχαστούμε το ζήτημα της νεωτερικότητας με τρόπο που υπερβαίνει μια απλή αντίθεση νεωτερικότητα/παράδοση.
- Νεωτερικότητα: Μια αμφίσημη περίοδος που περιλαμβάνει αντιφατικές διαδικασίες.
- Βασικό δίλλημα: Παράδοση ή εκσυγχρονισμός.

Η παράδοση

- Δεν υπάρχει καθαρή παράδοση.
- Η παράδοση δεν είναι άλλο παρά η εμπέδωση των παρελθόντων ρήξεων και καινοτομιών.
- Προβλήματα και παρενέργειες της έννοιας της 'εθνικής παράδοσης' : συγκάλυψη ασυνέχειας, ρήξεων, ετερογένειας.
- Η νεωτερικότητα ως η στιγμή του ανά-στοχασμού πάνω στην παράδοση (ως χθεσινή νεωτερικότητα) και στην καινοτομία (ως αυριανή παράδοση).

Η ιστορική συνέχεια της ταυτότητας

- Το θέμα της ιστορικής συνέχειας της ταυτότητας μας.
- Χάριν του ιδεολογήματος της συνέχειας ιστοπεδώσαμε την ιστορία.
- Ξεχάσαμε πως κάθε εποχή ερχόταν να συγκρουστεί με την προηγούμενη.
- Ο πολιτικό-πολιτιστικός θεσμός του εθνικού αφηγήματος vs. ιστορική επιστήμη / δεοντολογία.

Η ιστορική συνέχεια της ταυτότητας

- Σήμερα μπορούμε να προβληματικοποιήσουμε το ιδεολόγημα της συνέχειας χωρίς να αισθανόμαστε ότι χάνουμε την αίσθηση της ταυτότητας.
- Μπορούμε να σκεφτούμε τον εαυτό μας σαν κάτι που ενσωματώνει τη μετάλλαξη? Κάτι που είναι μαζί ίδιο και διαφορετικό?
- Ο συγκερασμός της διαχρονικής συνοχής και της συνεχούς μεταμόρφωσης είναι το μεγάλο στοίχημα κάθε σύγχρονης κοινωνίας.

Η κληρονομιά

- Τι ακριβώς σημαίνει η τόσο φορτισμένη έννοια της εθνικής/πολιτιστικής κληρονομιάς;
- Η κληρονομιά πολύ σημαντική για όλα τα εθνικά κράτη.
- Κληρονομιά είναι αυτό που επιλέξαμε να είναι δικό μας (αποδοχή) και αναλαμβάνουμε την ευθύνη γι αυτό.
- Κληρονομιά είναι μια επιλογή, μια απόφαση.

Το παρελθόν και το παρόν

- Τείνουμε μέχρι και σήμερα να ασχολούμαστε με ζητήματα διάσωσης του παρελθόντος παρά κατανόησης του παρόντος.
- Πως μπορούμε να καταλάβουμε το παρόν και το αύριο μας χωρίς αγκυλώσεις και παρελθοντολαγνεία;
- Το παρελθόν δεν είναι ποτέ απλά παρελθόν: διάκριση ανάμεσα σε ιδανικό/αφηρημένο παρελθόν και ενεργό/δυναμικό στο παρόν.

Η σχέση με την Ευρώπη

- Δίλημμα: Είμαστε μέρος της Ευρωπαϊκής ιστορίας/ταυτότητας ή όχι;
- Κομμάτι της ιστορικής διαδρομής κάθε λαού η αλληλόδραση με άλλους.
- Η ουσιοκρατική έννοια της ταυτότητας δεν συνάδει με τη συνθήκη έντονων αλληλεπιδράσεων που χαρακτηρίζουν τον σύγχρονο κόσμο.
- Δεν υπάρχουν πλέον οι αποστάσεις και τα σύνορα που κάποτε χώριζαν τις διαφορετικές ανθρώπινες κοινωνίες.

Σχέση με την Ευρώπη

- Τι σημαίνει να σκεφτούμε τον εαυτό μας μέρος της Ευρώπης;
- Τι σημαίνει ότι είμαστε μέρος της ιστορικής διαδρομής της Ευρώπης;
- Η Ευρώπη δεν είναι πεπρωμένο αλλά πρόταγμα και πρόκληση.
- Ο ιστός των άορατων πραγμάτων του πολιτισμού που μας συνδέει.
- Προς έναν απροϋπόθετο διάλογο πολιτισμών εντός και εκτός Ευρώπης: η Ευρώπη όχι ως απάντηση (δηλ. ως άλλη μια ουσιοκρατική ταυτότητα) αλλά ως ερώτημα και συλλογική διαβούλευση.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Γρηγόρης Πασχαλίδης.
«Νεοελληνικός Πολιτισμός. Η Ελλάδα στο κατώφλι του 21^{ου} αιώνα: Κρίσεις
και διαμάχες (σύνοψη-συμπεράσματα)». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014.
Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<http://eclass.auth.gr/courses/OCRS193/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

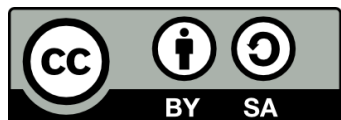
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: <Γιομελάκης Δημήτριος>
Θεσσαλονίκη, <Εαρινό Εξάμηνο 2013-2014>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

